

090315 Tredje söndagen i fastan Henrik Glamsjö

Andar demoner eller jättar. Fienden kan se ut på många olika sätt. Sådana fiender som till exempel Goliat behöver vi sällan slåss mot. Det verkar bara ske fantasins och filmens värld. Däremot kanske lättsinnigt, tanklöst och oanständigt tal känns mer bekant.

Det handlar om kampen mot ondskan och det kan verka svårt och abstrakt eller bara skrämmande. Jesus säger den som inte är för mig är mot mig, den som inte samlar med mig, han skingrar. Skingra är namnet på själva personifieringen av ondskan. Den som skingrar, splittrar eller kastar isär: diabolos eller djävulen. Under ett seminarium i Uppsala var det en av kandidaterna som lite djärvt kastade ur sig frågan: Djävulen är det väl ingen som tror på längre. Han genomförde också en liten gallup där han bad alla som trodde att djävulen fanns att räcka upp handen. Alla räckte upp handen utom han.

Men han hade en poäng i det han sade: djävulen är inget man tror på. Vi tror på den treenige Guden: Fadern, Sonen och den helige Ande. Djävulen står för intigheten, tomheten som riskerar uppsluka allt och upplösa all den ordning Gud har lagt i sin skapelse. Men detta tomma, onda verkar också ha en vilja, en slags plan. Det är inte bara ett tomt planlöst inget alls. Utan en slags person. Men målet är motsatsen till Guds. Om Herren Gud vill ljus, vill det onda mörker. Om Gud vill ordning vill det onda kaos. Om Gud är kärlek är det onda hat. Så kan vi fortsätta hur länge som helst. Det onda, djävulen, är med andra ord inget i sig själv utan finns bara som en förvriden motsatsbild till Gud. En slags andlig antimateria. I den meningen är det riktigt att säga att Djävulen inte är något man tror på så som man tror på Gud.

Det kan verka väl abstrakt att beskriva det onda som andar och det kan verka väl naivt att beskriva det som en väldig jätte: Goljath. Och även om bilderna och beskrivningarna är gamla förstår vi att fienden är stor, lömsk och farlig.

Smärtsamt konkret blir ondskan däremot i episteltexten. Där beskrivs det på sätt som vi känner bara allt för bra: tanklöst och lättsinnigt tal (skvaller!) eller själviskhet. Detta hindrar oss från att vara ett välluktande offer åt Gud eller ljusets barn. Jag sade att vi känner igen dessa yttringar av ondskan och jag tror att varje människa vet och förstår att detta är saker som alla sysslar med ibland.

Människan är både ock. Hon bär inom sig potentialen att göra både avskyvärt ont och fantastiska, goda gärningar.

Nu kan det ju kännas hopplöst. Om fienden inte bara är något som jag måste slåss mot utanför mig själv utan också i mitt eget liv. Han har liksom nästlat sig in i mitt eget hjärta som ett virus. Finns det då något hopp?

Ja, man kan misströsta. Men då skall man också veta att när djävulen har uttömt sina sista vapen i sin vapenarsenal. Då tar han fram det effektivaste: missmod och misströstan. Det är också motsatsen till det Gud vill ge oss: hopp och tillförsikt.

Alla de saker som räknas upp i episteln: skvaller, förtal, själviskhet och så vidare är ju som sagt något vi känner igen. Men det betyder också att det är en fiende som är möjlig att bekämpa och segra över. Det är första steget i en framgångsrik kamp. Att identifiera fienden.

När vi då går i närkamp med ondskan finns det en stor risk. Det är att den människa, särskilt om hon är ensam i sin kamp, riskerar att formas av det hon kämpar mot snarare än av det goda hon kämpar för. Det finns en påtaglig risk att i stället för att nå det man kämpar för, frid, frihet, ljus; fastna i det man kämpar mot: bitterhet, missmod och mörker. Det är inget konstigt med tanke på den kamp som många människor måste föra. Och risken är som sagt oändligt mycket större om man kämpar ensam.

Det finns också en risk att man tar till sig ondskan metoder. Ett fruktansvärt exempel på det är terrorism. Jag är övertygad att många terrorister men sig kämpa för en god sak. Men använder onda medel för att nå det målet. Det är att försöka driva ut mörker med mörker. Det går inte eftersom resultatet i slutändan ändå bara blir totalt mörker.

Det är tufft och svårt ibland. Ondskan kräver inget engagemang från oss. Det är oftast bara att hålla tyst och glida med på den breda vägen. Godheten och Gud kräver oftast att vi faktiskt tar aktiv del i kampen och engagerar oss. Därför kallas den vägen för smal.

Därför är det oändligt viktigt att alltid minnas, veta, och ta in att kampen mot ondskan kan inte föras ensam för en människa. Vi får återvända till Jesu löften: jag är med er alla dagar. Och i kampen får vi inte släppa blicken från målet som är Jesus Kristus. Vi måste låta honom vara vårt föredöme och se på honom. Också i konkreta handlingar. Vi får också se och leva i den stora gemenskap av män och kvinnor som har kämpat trons kamp och vunnit seger: Guds helgon. De visar oss att det är möjligt att leva ett heligt liv som helt vanlig människa som du och jag och samtidigt reflektera Guds ljus in i världen.

Det är ingen hopplös kamp, det är inte heller en ensam kamp och det är en kamp som djupast sett redan är vunnen av Jesus på Golgata kors. I och genom Kyrkan får vi leva i det ljuset från Golgata som till sist skall genomstråla allt och alla.

Djävulen, ondskan och mörkret är dödsdömt eftersom det inte kan bygga något eget utan bara tära på ljuset. Och inget rike som råkar i strid med sig själv kan bestå. Det måste gå under.

I Jesus Kristus har vi redan blivit ljusets barn. Vår uppgift är att reflektera det in i de sammanhang där vi finns. Att leva som ljusets barn.